

**Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin omavastuuosuuden määrittäminen Kuopiossa
1.8.2026 alkaen**

Kuopiossa on yksityisessä varhaiskasvatuksessa käytössä tulosidonnainen palveluseteli (Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä 1048/2025). Tulosidonnaisen palvelusetelin omavastuuosuus määritellään samoin perustein kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa asiakasmaksu. Palveluseteli perustuu tulonselvitykseen tai korkeimman omavastuuosuuden (asiakasmaksun) hyväksymiseen.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetaan asiakkaalle päätös, joka on voimassa toistaiseksi. Tehdystä palvelusetelipäätöksestä ilmoitetaan sähköpostilla ja tekstiviestillä. Palvelusetelipäätös tallennetaan Edlevo App/-selainversioon, jos asiakas on hyväksynyt sähköisen tiedoksiannon Edlevo App/-selainversiossa. Jos asiakas ei ole hyväksynyt sähköistä tiedoksiantoa, päätös lähetetään kirjepostina kotiin.

Omavastuuosuus määräytyy perheen koon, lapsen varhaiskasvatusajasta tehdyn kuukausitasoisen sopimuksen ja perheen veronalaisten ansio- ja pääomatulojen sekä verosta vapaiden tulojen perusteella. Yksityisen palveluntuottajan omavastuuosuus voi olla kunnallista asiakasmaksua korkeampi.

Perheen koko: Perheen kokona huomioidaan yhteistaloudessa elävät avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa olevat henkilöt ja heidät alaikäiset lapsensa.

Perheen tulot: Päätettäessä yksityisen varhaiskasvatuksen omavastuuosuudesta otetaan perheen tuloina huomioon lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajansa sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot (Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 11 §). Palkkatuloihin lisätään lomarahaa 5 %.

Omavastuuosuutta määrättäessä perheen yhteenlasketuista bruttotuloista vähennetään perheen koon mukaan määräytyvän tuloajan euromäärä. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu määräytyy jäljelle jäävästä tulosta seuraavien prosenttien mukaisesti:

Perheen koko	Tuloaja €/kk	Maksu %	Korkeimman maksun tuloaja
2	4369	10,7	7495
3	5635	10,7	8761
4	6399	10,7	9525
5	7163	10,7	10289
6	7925	10,7	11051

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään omavastuuosuuden määrittämisen perusteena olevaan tuloajaan 295 euroa kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen (yli 34 tuntia viikossa) omavastuuosuus on enintään 335 €/kk. Yksityinen palveluntuottajan perimä omavastuuosuus voi olla kunnallista asiakasmaksua

korkeampi. Perheen toisen lapsen omavastuuosuus on 40 % nuorimman lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuksesta. Jokaisesta seuraavasta lapsesta omavastuuosuus on 20 % nuorimman lapsen maksusta.

Tulosidonnainen palveluseteli voidaan myöntää:

- Varhaiskasvatus yli 34 tuntia viikossa (omavastuuosuus 100 %)
- Varhaiskasvatus 21–34 tuntia viikossa (omavastuuosuus 80 % kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta)
- Varhaiskasvatus alle 21 tuntia viikossa (omavastuuosuus 50 % kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta)
- Esiopetuksen lisäksi tarvittava varhaiskasvatus 21–34 tuntia viikossa (omavastuuosuus 60 % kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta)

Perusopetuslain mukainen 4 tunnin esiopetusaika on maksuton.

Tulona ei oteta huomioon lapsilisää, vammaisetuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta, kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta, opintotukilain (65/1994) mukaista opintotukea, asumistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, aikuiskoulutustukea, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpitokorvausta, julkisesta työvoima ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaista kulukorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea (19.12.2017/961).

Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon suoritettavat elatusavut ja tosiasiallisista perhesuhhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki).

Omavastuuosuus määrätään sen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella.

Korkeimman omavastuuosuuden hyväksyminen tai tulospelvitysten toimittaminen

Asiakkaan vastuulla on toimittaa tarvittavat tulotiedot omavastuuosuuden määrittämiseksi. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten molemmat huoltajat hyväksyvät korkeimman omavastuuosuuden tai toimittavat tulotietonsa sähköisesti Varhaiskasvatuspalveluiden Edlevo App/-selainversiossa.

Varhaiskasvatuksen viranomainen voi saada tietoja veroviranomaisilta ja Kelalta sekä tulorekisteristä asiakkaan suostumuksesta riippumatta omavastuuosuuden määräämistä ja tietojen tarkistamista varten (laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista § 17).

Korkein omavastuuosuus on voimassa niin kauan, kun asiakas ilmoittaa muutoksista. Mikäli huoltajat ovat hyväksyneet tulorekisterin käytön Edlevossa, liitteitä ei tarvitse lähettää. Kaikkia tietoja ei näy tulorekisteristä. Ohje tarvittavista liitteistä löytyy osoitteesta [Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakasmaksut - Kuopio](#) (Tulospelvitysliitteet pdf)

Tulorekisteristä ei saada kaikkia tulotietoja, joten näistä tulee aina toimittaa tositteet:

- yritystulot (toiminimi, avoin- ja kommandiittiyhtiö, ja kevyt yrittäjä)
- apurahat ja stipendit, joita ei ole myönnetty opintojen johdosta (väitöskirjan työstöä varten saatua apurahaa ei huomioida tulona)
- elatusavut ja elatustuet
- vuokratulot (tarvitaan tositteet vuokran määrästä, vastikkeesta sekä vesimaksusta)
- muut pääomatulot (mm. osinkotulo, korkotulo ja metsän keskimääräinen vuosittainen tuotto/hehtaari).

Asiakasperheiden on tehtävä tuloseselvitys viimeistään kahden viikon kuluessa lapsen varhaiskasvatuksen alkamisesta. Mikäli tuloseselvityslitteitä ei ole toimitettu pyydettyyn määräaikaan mennessä tai ne ovat puutteellisia, asiakkaalle lähetetään Tulot puuttuu päätös omavastuuosuudesta ja hänellä on vielä aikaa toimittaa liitteet ennen kyseisen kuun viimeistä päivää. Tämän jälkeen, mikäli tulotietoja ei ole toimitettu, määrätään korkein omavastuuosuus. Korkeimman omavastuuosuuden ja tuloseselvitykseen perustuvan omavastuuosuuden erotusta ei palauteta. Mikäli asiakkaalla ei ole mahdollisuutta käyttää Edlevo App/-selainversiota, asiakas voi tehdä tuloseselvityksen liitteineen tai hyväksyä korkeimman omavastuuosuuden paperilomakkeella (pdf). Tuloseselvityslomake liitteineen toimitetaan osoitteeseen, Varhaiskasvatuspalvelut, Suokatu 42 (PL 1097), 70110 Kuopio.

Perheen tulot muuttuvat

Jos hoidossa olevan lapsen perheen koko, perheenjäsenten henkilökohtaiset tulot tai maksukyky muuttuvat oleellisesti toimintavuoden aikana, on perheen toimitettava uudet tuloseselvitykset liitteineen maksun uudelleen määräämistä varten. (Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista § 11). Olennaiseksi muutokseksi katsotaan maksun perusteena olevien perheen bruttotulojen 10 % muutos. Omavastuuosuus on tarkistettava myös, jos lapsen varhaiskasvatuksen hoitoajasta tehtyä sopimusta muutetaan. Jos tulojen tarkistuksessa huomataan, että voimassa oleva omavastuuosuus on perustunut perheen aiemmin antamiin virheellisiin tai puutteellisiin tietoihin, omavastuuosuus voidaan periä takautuvasti enintään vuodenajalta. Maksun perimisestä vastaa yksityinen palveluntuottaja.

Varhaiskasvatus lähettää asiakkaille tuloseselvityspyynnön teksti- ja sähköpostiviestillä automaattisesti vuosittain. Mikäli asiakas ei ole hyväksynyt sähköistä asiointia, lähetetään tuloseselvityspyyntö kirjeitse. Tuloseselvityspyyntö ei poista asiakkaan velvollisuutta toimittaa uusia tuloseselvityksiä, jos tulot muuttuvat toimintavuoden aikana. Koska pyyntö lähetetään niillä yhteystiedoilla, jotka huoltajille on tallennettu varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmään, on vanhempien huolehdittava yhteystietojen oikeellisuudesta. Varhaiskasvatuksen viranomainen voi saada tulotietoja tulorekisteristä, Kelalta ja veroviranomaisilta. Tulorekisterin käytön hyväksyminen ei poista asiakkaan velvollisuutta ilmoittaa omatoimisesti muuttuvista tuloista.

Ostavastuuosuuden määräytyminen tilanteessa, jossa lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa

Jos huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään omavastuu sen perheen tulojen mukaan, jonka luona lapsella on Väestörekisterikeskuksen mukainen asuinpaikka. Jos molemmat huoltajat tarvitsevat lapselle varhaiskasvatusta, omavastuuosuus osoitetaan sille huoltajalle, jonka luona lapsella on Väestörekisterikeskuksen mukainen asuinpaikka. Huoltajat sopivat keskenään omavastuuosuuden jakamisesta. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, omavastuuosuus / asiakasmaksu määrätään erikseen molemmissa kunnissa. Näin määrätty maksut eivät saa ylittää yhteensä 335 euroa kuukaudessa.

Avioliiton tai avioliiton omaisessa suhteessa olevien eri osoitteissa asuvien huoltajien tulot huomioidaan omavastuuosuuden määrityksessä.

Lisätietoja

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin omavastuuosuuden tulojen selvittämiseen liittyviin kysymyksiin saa lisätietoa varhaiskasvatuksen asiakasmaksusuhhteereiltä. Asiakasmaksusuhhteerien yhteystiedot löytyvät osoitteesta [Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakasmaksut - Kuopio](#)

Varhaiskasvatuspalvelut